

SCI-CONF.COM.UA

SCIENTIFIC ACHIEVEMENTS OF MODERN SOCIETY

**ABSTRACTS OF III INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
NOVEMBER 6-8, 2019**

**LIVERPOOL
2019**

SCIENTIFIC ACHIEVEMENTS OF MODERN SOCIETY

Abstracts of III International Scientific and Practical Conference
Liverpool, United Kingdom
6-8 November 2019

**Liverpool, United Kingdom
2019**

UDC 001.1

BBK 83

The 3rd International scientific and practical conference “Scientific achievements of modern society” (November 6-8, 2019) Cognum Publishing House, Liverpool, United Kingdom. 2019. 549 p.

ISBN 978-92-9472-193-8

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Scientific achievements of modern society. Abstracts of the 3rd International scientific and practical conference. Cognum Publishing House. Liverpool, United Kingdom. 2019. Pp. 21-27. URL: <http://sci-conf.com.ua>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Editorial board

prof. Jan Kuchar, CSc.

doc. PhDr. David Novotny, Ph.D.

doc. PhDr. Zdenek Salac, Ph.D.

prof. Ing. Karel Marsalek, M.A., Ph.D.

prof. Ing. Jiri Smolik, M.A., Ph.D.

prof. Karel Hajek, CSc.

prof. Alena Svarcova, CSc.

prof. Marek Jerabek, CSc.

prof. Vaclav Grygar, CSc.

prof. Vaclav Helus, CSc.

prof. Vera Winterova, CSc.

prof. Jiri Cisar, CSc.

prof. Zuzana Syllova, CSc.

prof. Pavel Suchanek, CSc.

prof. Katarzyna Hofmannova, CSc.

prof. Alena Sanderova, CSc.

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: liverpool@sci-conf.com.ua

homepage: sci-conf.com.ua

©2019 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2019 Cognum Publishing House ®

©2019 Authors of the articles

TABLE OF CONTENTS

1.	ЛУК'ЯНОВА Г. Ю., ДЬОЛОГ Е. І. ЗАКОНОМІРНОСТІ ПРАВОВОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ (РЕАЛІЇ ХХІ СТОЛІТТЯ).	10
2.	ЛУК'ЯНОВА Г. Ю., НЕСТЕРУК Я. В. СТАДІЇ МЕХАНІЗМУ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ.	17
3.	ЛУК'ЯНОВА Г. Ю., РЕПЛЯНСЬКА Т. Є. МІЖНАРОДНІ НОРМАТИВНІ АКТИ ЯК ГАРАНТІЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУЛЬТУРНИХ ПРАВ ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ.	21
4.	АНІСТРАТЕНКО А. В. ПОЛІТИЧНИЙ РОМАН АЛЬТЕРНАТИВНА ІСТОРІЯ. ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ ДОСЛІДЖЕННЯ: МІЖ ПОЕТИКОЮ Й ГЕНОЛОГІЧНОЮ ПЕРСПЕКТИВОЮ.	26
5.	ЛУК'ЯНОВА Г. Ю., АНТОНОВИЧ М. В. СПІВВІДНОШЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ТА КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ.	35
6.	ЛУК'ЯНОВА Г. Ю., ГЛУХОТА О. О. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НА ТАЄМНИЦЮ КОРЕСПОНДЕНЦІЇ ТА ТЕЛЕФОННИХ РОЗМОВ.	42
7.	ЛУК'ЯНОВА Г. Ю., ГОДИК І. В. ДОСТУПНІСТЬ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ЯК ПРІОРИТЕТ РЕАЛІЗАЦІЇ МЕДИЧНОЇ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ.	48
8.	HOLUB O. THE SEMANTIC STRUCTURE OF PEOPLE'S PROPER NAMES IN TRANSLATION.	52
9.	ISAIEVA O. A., AVRUNIN O. G. VIDEO DERMOSCOPY STUDY OF THE SKIN.	55
10.	ЛУК'ЯНОВА Г. Ю., КРИСЮК Х. Р. ДЕЯКІ АСПЕКТИ ОСОБЛИВОСТЕЙ ІНСТИТУТУ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ.	63
11.	МАТУЩАК М. Р., ГОРОШКО О. М., ЗАХАРЧУК О. І., ЕЖНЕД М. А., САХАЦЬКА І. М., КОСТИШИН Л. В., СТЕПАНЧУК В. В., МИХАЙЛЮК Н. В. ФІТОТЕРАПІЯ ЯК КЛЮЧ ДО ПОДОЛАННЯ ПОЛІПРАГМАЗІЇ У ГЕРІАТРІЇ В РАМКАХ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОПІКИ.	68
12.	ЛУК'ЯНОВА Г. Ю., МАЦЮПА В. Р. ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОВНОВАЖЕНЬ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ (В КОНТЕКСТІ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ)	74
13.	МЯЛЮК О. П., МАРУЩАК М. І. КОНЦЕНТАЦІЯ АДИПОНЕКТИНУ У ЖІНОК З ОЖИРІННЯМ І ЦУКРОВИМ ДІАБЕТОМ 2-ГО ТИПУ ЗА УМОВИ ЗНИЖЕННЯ МАСИ ТІЛА.	82
14.	ГАЙДУКЕВИЧ С. В., СЕМЕНОВА Н. П., ГЛОВИН Н. М. ВПЛИВ ВИСОКОЇ НАПРУГИ НА УРОЖАЙНІСТЬ І ЯКІСНІ ПОКАЗНИКИ НАСІННЯ ТОМАТІВ.	86

15.	ЛУК'ЯНОВА Г. Ю., ПОПРУЖЕНКО М. О. ДЕФІНІЦІЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЯК РІЗНОВИД ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ.	94
16.	ОНИШКО О. Б., РЯШКО О. В., ГУК Р. І. ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ТА ЗАКОННИХ ІНТЕРЕСІВ ОСІБ, ЩОДО ЯКИХ ПРОВОДЯТЬСЯ НЕГЛАСНІ СЛІДЧІ (РОЗШУКОВІ) ДІЇ.	101
17.	ІВАЩИШИН М. В., КОШОВА В. М., СМАЖКО І. Г. ДОСЛІДЖЕННЯ ЯКОСТІ ПИВА З ДОДАВАННЯМ ХВОЇ.	106
18.	АВРАМОВА N. O SELENIUM-CONTAINING MEDICINES IMPROVE INSULIN SENSITIVITY IN PATIENTS WITH METABOLIC SYNDROME.	114
19.	СТОЛЯРЧУК Н. В. СИСТЕМА РОБОТИ ВИХОВАТЕЛЯ ЩОДО ФОРМУВАННЯ ЕТНОІСТОРИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.	120
20.	ТОВТ Д. Ю. ХАРАКТЕРИСТИКА ПРАВОПОРУШЕНЬ.	128
21.	ЛУК'ЯНОВА Г. Ю., СИДОР Х. М. САНКЦІЯ ЯК СТРУКТУРНИЙ ЕЛЕМЕНТ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОЇ НОРМИ.	133
22.	ЛУК'ЯНОВА Г. Ю., ЧИКАЛЬСЬКА З. Р. ОСОБЛИВОСТІ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ.	138
23.	SHEMONAYEV V. PROBLEMS RELATED WITH FIRE ON BOARD THE VESSEL IN CASE OF ANNOUNCEMENT GENERAL AVERAGE IN MODERN CONDITIONS OF MARINE LOGISTICS.	144
24.	ШРАМКО І. А. СОЦІАЛЬНА ПІДТРИМКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЖІНОК В УМОВАХ ДИНАМІЧНИХ СОЦІОТЕХНІЧНИХ СИСТЕМ.	152
25.	SCHERBA N. S. THE PSYCHOLOGICAL PREREQUISITES OF WOULD-BE FOREIGN LANGUAGE TEACHERS' PREPARATION TO SEN LEARNERS' INSTRUCTION.	157
26.	БОНДАРЧУК В. І., КОВАЛЬ В. Б. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ПАТОЛОГІЇ ОРГАНІВ ДИХАННЯ ЯК НАСЛІДОК ДИСФУНКЦІЇ ГРУДИНО-ЧЕРЕВНОЇ ДІАФРАГМИ З ПОРУШЕННЯМ БІОМЕХАНІКИ ДИХАННЯ.	164
27.	ВАЛУЛЛІНА З. В., ПЕТРУК А. В. ТОРГІВЕЛЬНА ВІЙНА США ТА КИТАЮ: ПЕРЕДУМОВИ ТА НАСЛІДКИ.	178
28.	ГБУР З. В., ГБУР Е. М., ВЕЛИКОБРИТАНІЯ НАПРИКІНЦІ ХІХ – НА ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ: ПОЛІТИКО – ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТ.	184
29.	МАТУЩАК М. Р., ГОРОШКО О. М., ЗАХАРЧУК О. І., ЕЖНЕД М. А., САХАЦЬКА І. М., КОСТИШИН Л. В., СТЕПАНЧУК В. В., МИХАЙЛЮК Н. В. ФІТОТЕРАПІЯ ЯК КЛЮЧ ДО ПОДОЛАННЯ ПОЛІПРАГМАЗІЇ У ГЕРІАТРІЇ В РАМКАХ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОПІКИ.	190
30.	HUDZ T. P. ECONOMIC AND MATHEMATICAL MODELING OF UKRAINIAN METALLURGICAL ENTERPRISES FINANCIAL	196

	EQUILIBRIUM.	
31.	ДАЦЕНКО Л. М., ГАНЧУК М. М., ГОЛИК С. М., АНГЕЛОВСЬКА А. О. ГЕОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НОВОПАВЛІВСЬКОГО КАР'ЄРУ ГРАНІТІВ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ.	203
32	БОГДАНОВИЧ Л. Б., ИЗОФАТОВА Н. П. ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИГРОВЫХ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ КОМПЛЕКСОВ КАК КОМПОНЕНТА ИГРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ ДЛЯ РАЗВИТИЯ ДИАЛОГИЧЕСКОЙ РЕЧИ ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА.	210
33	ЛЕГАНЬКОВА О. В., ЯРМОШУК О. С. АДАПТИВНАЯ ОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ СРЕДА В УЧРЕЖДЕНИИ ДОШКОЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ КАК УСЛОВИЕ ВНЕДРЕНИЯ ИНКЛЮЗИВНОЙ ПРАКТИКИ.	217
34	ZAKHARCHUK O. I., HOROSHKO O. M., EZHNED M. A., KOSTYSHYN L. V., MATUSHCHAK M. R., MYKHAILIUK N. V., SAKHATSKA I. M., STEPANCHUK V. V. PROBLEM EDUCATION SYSTEM AS A COMPONENT OF NEW INSTRUCTIONAL TECHNOLOGIES IN THE MEDICAL AND PHARMACEUTICAL PROFESSIONALS TRAINING.	226
35	МОРДОВЦЕВА Н. В., ФЕДОРЕНКО М. В. КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У ФОРМУВАННІ МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ УЧНІВ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.	233
36	SYROVA G. O., LUKIANOVA L. V., KRASNIKOVA Y. M., SINELNIK V. V. EXPERIMENTAL INVESTIGATION OF THE INFLUENCE OF PHARMACEUTICAL COMPOSITION ON EMOTIONAL BEHAVIORAL REACTIONS UNDER CONDITIONS OF FORMALIN EDEMA.	239
37	KOZKA I. K., KRASNIKOVA S. A. SYNONYMOUS RELATIONS IN THE GROUP OF ADJECTIVES DENOTING REASONABLENESS OF A PERSON.	250
38.	PROTSAK T. V., HOVANETS K. R., ZABRODS`KA O. S. FULL ANATOMO-MORPHOLOGICAL DESCRIPTION OF THE GASTROINTESTINAL TRACT SPHINKTER APPARATUS.	255
39.	СТЕЛЬМАЩУК О. Ю., БІЛАН О. І. СИСТЕМА РОБОТИ З ЕКОЛОГІЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.	264
40.	TSAREVA I. V. DERIVATIONAL LEXICOLOGY IS A STRUCTURAL PART OF DERIVATIONAL LINGUISTICS.	269
41.	ПУШКИНА В. В. ОСОБЛИВОСТІ ОСОБИСТІСНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ ПСИХОЛОГІВ, СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ТА СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД НАЯВНОСТІ ДОСВІДУ ПРИВАТНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПРАКТИКИ.	274
42.	МЕЩЕРЯКОВА Н. П. ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ САМОСВІДОМОСТІ. ДЕЯКІ АСПЕКТИ ТЕОРІЇ	279

	ТА ІСТОРІЇ.	
43.	БОЙЧЕНКО К. С. УПРАВЛІННЯ ІНТЕГРОВАНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА.	285
44.	БЕЛІЧКО Н. Ю. УКРАЇНСЬКІ МОТИВИ У ТВОРАХ В. РОЗВАДОВСЬКОГО 1900-1905 РОКІВ.	288
45.	КОРОТКИЙ .Г. В. ЧИННИКИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ДИВЕРГЕНЦІЇ УКРАЇНИ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ.	297
46.	ГУМЕНЮК О. І., КОЗАКЕВИЧ І. А. ДОСЛІДЖЕННЯ ТЯГОВОЇ ЕЛЕКТРОМЕХАНІЧНОЇ СИСТЕМИ З ЖИВЛЕННЯМ ДВОХ АСИНХРОННИХ ДВИГУНІВ ВІД ОДНОГО ІНВЕРТОРА.	307
47.	КОМАРНИЦЬКА І. І. ПРОЦЕС ЗАХИСТУ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ.	316
48.	НОВОСЕЛЕЦЬКА І. Е. РОЛЬ ОСОБИСТОСТІ ПЕДАГОГА У ПРОЦЕСІ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.	324
49.	ПОСТНІКОВА М. В., КОВАЛЬОВ О. В., КУРАШКІН С. Ф. ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ КОНСТРУКТИВНИХ ПАРАМЕТРІВ НА ЕНЕРГОЄМНІСТЬ ТРАНСПОРТЕРІВ ЗЕРНООЧИСНИХ АГРЕГАТІВ.	332
50.	ГРИНЮК С. П., ЗАСЛУЖЕННАЯ А. А. ПРОФЕССІОГРАММА УЧИТЕЛЯ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА: ОПЫТ ШВЕЙЦАРСКОЙ КОНФЕДЕРАЦИИ И ФИНЛЯНДИИ.	339
51.	КРАВЧЕНКО О. П. ЕТИЧНІ СТАНДАРТИ АКАДЕМІЧНОГО СЕРЕДОВИЩА: ЄВРОПЕЙСЬКІ ТА СВІТОВІ ПРАКТИКИ.	350
52.	СОКОЛОВА К. В., ШАШКІНА Н. І., ДРУЖИНИНА Л. В. МОВНИЙ ПРОСТІР: ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОЇ КОМУНІКАЦІЇ.	358
53.	СТАРОВЕР А. В., ГОДЛЕВСЬКА Н. А. ОРГАНІЗАЦІЯ НАДАННЯ АКУШЕРСЬКОЇ ДОПОМОГИ ВАГІТНИМ ГРУПИ НИЗЬКОГО РИЗИКУ НА ПРИКЛАДІ УНІВЕРСИТЕТСЬКИХ КЛІНІК ІТАЛІЇ.	364
54.	PROTSAK T. V., ZABRODS`KA O. S., NOVANETS K. R. FULL ANATOMO-MORPHOLOGICAL DESCRIPTION OF THE GASTROINTESTINAL TRACT SPHINKTER APPARATUS.	367
55.	RUSNAK V., VOICHUK O., GERASYM L. ADVANTAGES AND PROSPECTS OF DEVELOPMENT DISTANCE EDUCATION.	376
56.	САНИНА М. В. ВЛИЯНИЕ КРИЗИСОВ НА ПСИХОЛОГИЧЕСКОЕ ЗДОРОВЬЕ ЛИЧНОСТИ И ЕЕ СКЛОННОСТЬ К БРОДЯЖНИЧЕСТВУ.	379
57.	КРОХИНА Л. А., АНДРЕЕНКО А. А. ТЕХНІЧНИЙ СЕРВІС АГРОПРОМИСЛОВОГО, ЛІСОВОГО ТА ТРАНСПОРТНОГО КОМПЛЕКСІВ.	385
58.	ФІК В. Б., ПАЛЬТОВ Є.В. ЕЛЕКТРОНОМІКРОСКОПІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ПАРОДОНТУ ПРИ ШЕСТИТИЖНЕВОМУ ОПОЇДНОМУ ВПЛИВІ ТА ЙОГО ВІДМІНІ УПРОДОВЖ ЧОТИРЬОХ ТИЖНІВ В ЕКСПЕРИМЕНТІ.	392

59.	ДОВБУШ В. І. КОГНІТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ЇХ ОСОБЛИВОСТІ В МАРКЕТИНГУ.	400
60.	МОРОЗ М. О. ДЕРЖАВНІ ВИТРАТИ ЯК КАТЕГОРІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ.	406
61.	DENYSENKO S. MAIN STAGES OF DEVELOPMENT OF THE INFORMATION EDUCATION ENVIRONMENT OF A HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTION.	410
62.	SYDORENKO O. M., ONISHCHUK K. S. LAW AND MORALITY. THE MAIN METHODS OF LEGAL INFLUENCE ON BEHAVIOUR OF INDIVIDUALS.	413
63.	КУЗНЄЦОВА О. В. КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЛОГОПЕДИЧНИХ ГРУП .	420
64.	ПРОДАН А. М., БЕНЕДИКТ В. В. СТАН МОТОРНО-ЕВАКУАТОРНОЇ ФУНКЦІЇ ТРАВНОГО КАНАЛУ У ХВОРИХ ПІСЛЯ ХІРУРГІЧНОГО ЛІКУВАННЯ ГОСТРОЇ НЕПРОХІДНОСТІ ТОНКОЇ КИШКИ І ЇЇ ВПЛИВ НА ПЕРЕБІГ ЗАХВОРЮВАННЯ.	428
65.	PROTSAK T. V., ZABRODS`KA O. S., HOVANETS K. R. FULL ANATOMO-MORPHOLOGICAL DESCRIPTION OF THE GASTROINTESTINAL TRACT SPHINKTER APPARATUS.	437
66.	ТУР Я. В., ТИНДЮК Л. В., БАЄВА І. І. ПІСТОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІВ СТАТЕВОЇ СИСТЕМИ ЧОЛОВІКІВ.	446
67.	НІКОЛАЄВА Л. Г., МАЙСТАТ Т. В. ТЕРАПЕВТИЧНИЙ ЛІКАРСЬКИЙ МОНИТОРИНГ – ЯК ЗАСІБ ОПТИМІЗАЦІЇ АНТИРЕТРОВІРУСНОЇ ТЕРАПІЇ ПРИ ВІЛ-ІНФЕКЦІЇ.	456
68.	СТУПНИЦЬКИЙ О. І., ГАЙДУЧОК О. І. ГЕОЕКОНОМІЧНІ СТРАТЕГІЇ У СУЧАСНОМУ ГЛОБАЛЬНОМУ ЕКОНОМІЧНОМУ ПРОСТОРИ.	461
69.	ФРОЛОВА І. Є., МІНСЬКА М. С. СТРАТЕГІЇ Й ТАКТИКИ НЕВВІЧЛИВОСТІ В АНГЛОМОВНОМУ НЕОФІЦІЙНОМУ ДИСКУРСІ.	470
70.	СИДОРЧУК Л. І., БЛІНДЕР О. О., МІХЄЄВ А. О., СИДОРЧУК І. Й. ПОПУЛЯЦІЙНИЙ РІВЕНЬ І КІЛЬКІСНІ МІКРОЕКОЛОГІЧНІ ПОКАЗНИКИ ЕКОСИСТЕМИ «МАКРООРГАНІЗМ – МІКРОБІОМ» АСОЦІАТИВНОЇ МІКРОБІОТИ ВУЛЬВОВАГГАЛЬНОГО ВМІСТУ ЖІНОК РЕПРОДУКТИВНОГО ВІКУ, ХВОРИХ НА ТРИХОМОНАДНИЙ ВУЛЬВОВАГІНІТ.	480
71.	СИДОРЧУК Л. І., БЛІНДЕР О. О., МІХЄЄВ А. О., СИДОРЧУК І. Й. МІКРОБІОТА ВУЛЬВОВАГІНАЛЬНОГО ВМІСТУ ЗА ТРИХОМОНАДНОГО ВУЛЬВОВАГІНІТУ.	492
72.	ДМИТРЕНКО А. В., КАЛАЙДА Л. О., ХОМЕНКО І. О. СИСТЕМАТИЗАЦІЯ МЕТОДІВ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛІНГУ СПІЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.	502
73.	РОЗМАН І. І. КАТЕГОРІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ БІОГРАФІСТИКИ	512

74.	ДОРОХОВИЧ В. В., ДОНЕЦЬ А. С. ПРЯНИКИ З ЗАСТОСУВАННЯМ ЦУКРОЗАМІННИКІВ МАЛЬТИТОЛУ, ІЗОМАЛЬТИТОЛУ, ЕРИТРИТОЛУ, ОСОБЛИВОСТІ ЇХ ТЕХНОЛОГІЇ.	517
75.	YEVSTHNIEIEV I. V. HEPATIC AUTOIMMUNE DISEASES: SEVERAL ASPECTS OF OVERLAP SYNDROMES.	521
76.	KARVATSKYY V. WHY DOES UKRAINE NEED A STATE-OWNED ETS?	526
77.	ЛЕСІК І. М., БОБРОВСЬКА Н. В., ПУРДИК В. А. ВОЛОНТЕРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ У ФОРМУВАННІ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ ОСОБИСТОСТІ.	529
78.	ВЕРГОЛЯС М. Р. РЕЛЯЦІЙНО-РЕГРЕСІЙНИЙ АНАЛІЗ ДЛЯ МОДЕЛЮВАННЯ ВПЛИВУ КОМПОНЕНТНОГО СКЛАДУ ВОД НА ТЕСТ-ОБ'ЄКТИ.	534
79.	КРИЛОВА Ю. С. ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ (В РОЗРІЗІ СПЕЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН У ВНЗ АГРООСВІТИ УКРАЇНИ).	544

УДК: 373.2+37.036.5

РОЛЬ ОСОБИСТОСТІ ПЕДАГОГА У ПРОЦЕСІ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Новоселецька Ірина Едуардівна

аспірант Педагогічного інституту

кафедри дошкільної освіти

Київський університет імені Бориса Грінченка

м.Київ

Анотація: У статті висвітлюється проблема взаємозв'язку особистої зацікавленості та поінформованості педагога у сфері мистецтва з якістю розвитку художньо-творчих здібностей дітей дошкільного віку. Проведено аналіз сучасних джерел та публікацій, в яких започатковано розв'язання обраної проблеми. Обґрунтовано питання впливу мистецтва на формування гармонійної особистості. Розглянуто доцільність застосування творів мистецтва в процесі розвитку дітей. Проведено діагностику особистого ставлення педагогів до мистецтва та використання творів мистецтва світового значення в процесі навчання дітей 5-го року життя.

Ключові слова: дошкільний вік, творчий розвиток, мистецтво, твори мистецтва, заклади культурного спрямування.

Дошкільний вік - час активної соціалізації дитини, розвитку спілкування з дорослими та однолітками, пробудження моральних та естетичних почуттів, входження в культуру. В цьому процесі велику роль відіграє поведінка дорослого як зразок до наслідування дитиною. Наявність зразка творчої поведінки значимого дорослого, важливість для дитини прикладів наслідування підкреслював Р. Стернберг: «Творчі здібності розвиваються не тоді, коли педагог або батьки говорять дітям про необхідність їх розвитку, а тоді, коли дорослі показують їм, як треба робити» [1]. Отже, особистий мистецький

розвиток та зацікавленість педагога художніми творами світового значення є одним з ключових мотиваторів залучення дітей до творчої діяльності.

Проаналізувавши теоретичні джерела, ми провели діагностику стану використання педагогами творів світового значення в процесі навчання та виховання дітей 5-го року життя задля розвитку художньо-творчих здібностей, визначили їх ставлення до відвідування дітьми закладів мистецького спрямування (музеїв, театрів, виставок та т.п.). У дослідженні участь взяли педагоги, що працюють у Київській дитячій Академії мистецтв імені М.І.Чембержі на курсах підготовки дітей дошкільного віку та 26 музичних керівників закладів дошкільної освіти міста Києва. Педагогам була запропонована анкета, в якій були наступні запитання:

1. Чи використовуєте Ви твори мистецтва (репродукції картин, класичну музику та ін.) в роботі з дітьми дошкільного віку?
2. Як часто Ви особисто відвідуєте музеї та інші заклади творчого/культурного спрямування?
3. Чи практикуєте Ви відвідування музеїв, концертів, вистав тощо разом зі своїми вихованцями та їх батьками?
4. На Вашу особисту думку, чи потрібно відвідувати музеї та інші заклади творчого спрямування з дітьми 5-го року життя?
5. Чи вважаєте Ви за доцільне застосування класичних творів мистецтва в процесі навчання та виховання дітей 5-го року життя.
6. Чи впливає, на Вашу думку, застосування на заняттях з дітьми творів мистецтва на якісні зміни у їхній поведінці, мисленні, мовленні?

Аналіз анкет дозволив визначити ставлення педагогів до використання творів світового мистецтва в різних видах діяльності з дітьми дошкільного віку, а також визначити особисте ставлення педагогів до мистецтва загалом.

Результати анкетування узагальнені і представлені у таблиці (табл.1).

Таблиця 1.

Результати анкетування педагогів

№ питання	К-сть опитуваних педагогів	Характеристика відповідей педагогів (к-сть осіб)		
		позитивна	невизначена	негативна
1	70	28	42	-
2	70	21	49	-
3	70	7	7	56
4	70	21	42	7
5	70	21	49	-
6	70	21	42	7

Таким чином ми з'ясували, що лише 40% педагогів постійно використовують твори мистецтва в роботі з дітьми. Решта педагогів, що складає 60%, використовують твори мистецтва, зазначені в освітніх програмах, але тільки тому, що це є вимогою програми.

При аналізі відповіді педагогів на друге запитання анкети, ми констатувати, що 30% педагогів досить часто відвідують заклади культурного спрямування (2-3 рази місяць), решта – 70% надали відповідь «іноді відвідую». Поняття «іноді», при конкретизації у педагогів варіювало від 1 разу на місяць до 1 разу на квартал).

Відповідь на наступне запитання підтвердило наші сумніви, щодо активного знайомства дітей з великим мистецтвом, оскільки 80% педагогів не відвідують заклади культурного спрямування разом зі своїми вихованцями та їх батьками. Лише 10% педагогів ініціюють та здійснюють спільні з дошкільниками та членами їх родин походи до театрів, дитячих художніх виставок, музеїв.

Продовжуючи аналіз відповідей на запитання анкети ми дізнались, що 30% педагогів упевнені у важливості відвідування закладів культурного спрямування з дітьми 5-го року життя. 60% педагогів дали відповідь, що варто

звернути увагу на індивідуальні особливості та інтереси дитини п'ятого року життя і тільки потім вирішувати, чи доречним буде мистецьке рандеву в цьому віці. В такому випадку доцільним може бути відвідування закладів мистецтва малими групами (2-3 особи). Серед опитуваних є ті, що вважають вік від 4 до 5 років не зовсім вдалим для знайомства дитини з закладами культурного спрямування, адже непосидючість та відсутність глибокого розуміння зображеного (побаченого) заважатиме малюку сприймати художні твори. Відповідно до результатів анкетування, така думка існує у 10% опитуваних.

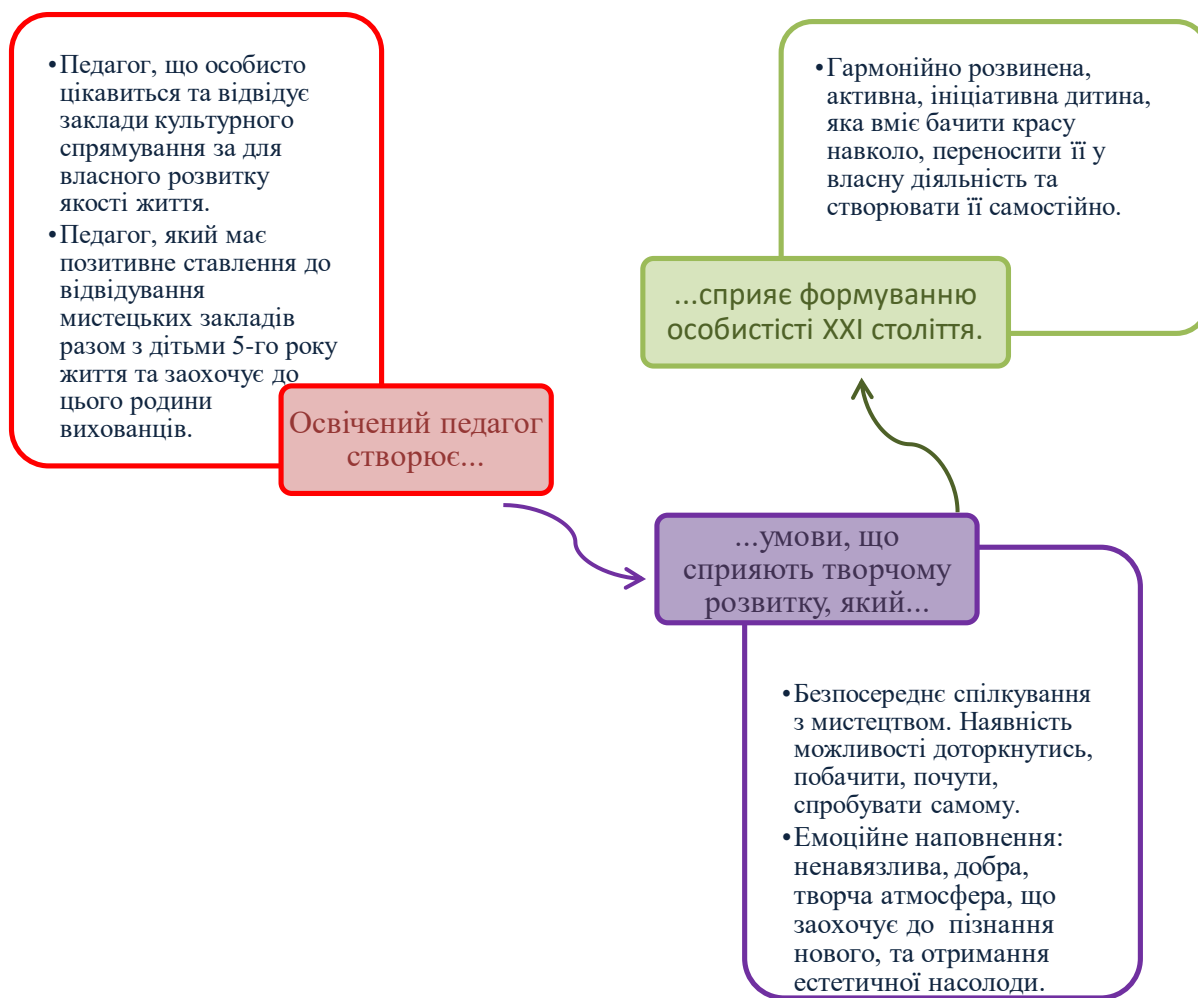
Результати відповідей педагогів на п'яте запитання анкети продемонстрували, що серед опитуваних педагогів немає жодного, хто б вважав недоцільним застосування класичних творів мистецтва в процесі навчання та виховання дітей. Натомість, статистика засвідчує, що 30% педагогів вказали впевнене позитивне ставлення до наявності творів мистецтва в освітньому процесі, а 70% відповіли, що вагаються, щодо питання доцільності такого підходу до навчання і виховання дітей 5-го року життя. Доречно зазначити, що свою думку вони обґрунтовують знаннями про фізіологічні особливості дітей 5-го року життя, для яких характерна непосидючість та відсутність вміння довго концентрувати увагу на одному предметі. Вони зазначали, що цей вік характеризується нерозвиненою уявою, слабким розвитком фантазії та вмінням розмірковувати. Саме тому для ознайомлення дітей з класичними творами та закладами культурного спрямування найбільш сприятливим, на думку цієї частини педагогів, є старший дошкільний вік.

Відповіді педагогів на шосте питання засвідчили, що 30% педагогів помічають вплив творів мистецтва, які були застосовані під час занять, на поведінку і загальний розвиток дітей. 60% опитуваних дали відповідь «іноді», і зазначили, що помічають наявність якісних змін у пізнавальних процесах дитини, але не у всіх напрямках. Наприклад, педагогами зазначено: в одних випадках існує наявність позитивних зрушень у поведінці дитини, але відсутні зміни у розвитку мовлення; в іншому наявний розвиток словникового запасу та покращення мовлення дитини, але відсутні вміння застосувати здобуті знання у

незнайомій ситуації, що говорить про відсутність у дітей досвіду інтерференції набутих умінь і навичок. Є серед опитуваних і 10%, що не помітили у своїх вихованцях результатів впливу творів мистецтва.

Аналізуючи відповіді педагогів на останнє запитання анкети ми констатували їх ідентичність з відповідями на четверте питанням, в якому мова йшла про потребу відвідування закладів культурного спрямування з дітьми 5-го року життя. Як вказують цифри (четверте питання – 30%, шосте питання – 30%), педагоги, що вважають важливим і доцільним відвідування музеїв, театрів, художніх дитячих виставок та ін. мистецькі заклади разом з малюками, помічають результати цих походів: розвиток пізнавальних процесів, зміни в поведінці дитини, розширення кола дитячих інтересів та ін.. Відповідні результати ми засвідчили при співставленні осіб (четверте питання – 10%, шосте питання – 10%), що вважають недоцільним відвідування закладів культурного спрямування разом з дітьми 5-го року життя, та особами, які не помічають якісних змін у своїх вихованцях після занять з використанням класичних творів мистецтва. Такий збіг чітко вказує на взаємозв'язок особистого ставлення педагогів до використання мистецтва в освітньому процесі закладів дошкільної освіти та результатів загального розвитку дитини, не кажучи вже про творчий розвиток дошкільників. Даний взаємозв'язок зображений у наступній схемі (рис. 1.).

Для уточнення інформації, отриманої в результаті анкетування, нами було використано метод індивідуальної бесіди. Це дало можливість розглянути причини різного ставлення працівників ЗДО до використання мистецтва в освітньому процесі, до відвідування мистецьких закладів дітьми 5-го року життя, а також узагальнити перелік творів які використовують педагоги в освітньому процесі (на заняттях з математики, розвитку мови та навчання грамоти, логіки, музики та співів, музика та рухів, основ театральної гри, образотворчого мистецтва тощо).

Рис. 1. Взаємозв'язок особистого ставлення педагога до мистецтва з творчим розвитком вихованців

За результатами бесіди ми констатували, що всі педагоги використовують класичні твори мистецтва у процесі навчання дітей 5-го року життя. Є частина педагогів, які використовують твори видатних митців виключно через вимогу освітніх програм. Але, як свідчать дані результатів анкетування та уточнюючої бесіди з фахівцями, ця кількість педагогів дорівнює кількості ініціаторів мистецької освіти при викладанні предметів не мистецького циклу.

Активно та з великою варіацією мистецькі твори застосовані на заняттях з творчим нахилом («музика та рух», «музика та спів», «основи театрального мистецтва», «образотворче мистецтво»). Оскільки педагоги цих дисциплін безпосередньо навчались в мистецьких навчальних закладах чи на педагогічних спеціальностях, тісно пов'язаних з мистецтвом, вони виступали ініціаторами

використання складних мистецьких творів в освітньому процесі з дітьми 5-го року життя. Що ж до педагогів, що викладають загальноосвітній цикл предметів, більшість з них підтримує включення класичних творів мистецтва в освітню програму, але відчують труднощі у виборі доцільного матеріалу та його трактуванні в індивідуальних діалогах з дошкільнятами.

За даними анкетування і бесід з працівниками ЗДО ми зробили висновки щодо педагогів, які мають чітко виражене негативне ставлення до використання класичних творів мистецтва у роботі з дітьми 5-го року життя. Вважаємо, що їхнє бачення відношень «дитина-мистецтво» ґрунтується на недостатній обізнаності у сфері мистецької освіти, а також у недооціненні можливостей сприймання мистецтва сучасними дітьми дошкільного віку. Ми констатували, що головним рушієм і мотиватором включення творів мистецтва в роботу з дошкільниками є освітня програма, проте вважаємо, що окрім програмових вимог має бути присутня власна співзвучність педагога з предметом обговорення. Це забезпечить гармонійне входження дитини у світ класичного мистецтва.

Педагог-музикант, який цікавиться мистецтвом у широку спектрі його проявів, окрім прослуховування музичних творів може включити у навчальний процес демонстрацію картин видатних художників України та зарубіжжя. Наприклад, дітям 5-го року життя можна запропонувати під час прослуховування твору «Una Mattina» італійського композитора неокласичної музики та піаніста Ludovico Einaudi уважно розглянути картину української художниці Вери Кавури «Морской закат». Важливо дати дитині одну хвилину на споглядання картини без коментарів вчителя, а також з того ракурсу, відстані і місця у кімнаті з якої зручно розглядати картину кожній дитині. Ця хвилинка дасть можливість педагогу проаналізувати реальне перше емоційне враження дошкільника від зображеного. Дітям цього віку притаманно відразу відтворювати у словах побачене очима, тому ймовірно, що вони будуть помічати головні елементи картини. Вже після того, як дитина розглянула

картину під супровід музичного твору педагог може ставити запитання дошкільнику.

До прикладу:

- Тобі подобається ця картина/музика?
- Який настрій у цієї картини/музики?
- Вона навіює тобі відчуття спокою чи тривоги?
- Як ти гадаєш, сонечко на небі тільки прокинулось і підіймається над морем? Чи можливо день уже закінчується і сонце лягає спати?
- Що тобі нагадує ця картина/музика?

Це потрібно для того, аби зрозуміти, як саме ці твори мистецтва закарбувалися у дитячій свідомості, а також акцентувати увагу дитини на тих елементах побаченого і почутого, що вона через свої вікові та індивідуальні можливості могла пропустити. Також таким чином педагог поступово та без нав'язування знайомить дитину з різними творами класичного чи сучасного мистецтва.

Отже, лише дорослий, з його умінням бути провідником у світ мистецтва здатний долучити дитину до творчої діяльності. Саме дорослий та ненав'язливий характер мистецтва, його естетичне та духовне наповнення, різноманітність тематики художніх творів дає можливість використовувати мистецтво як один з головних інструментів освітнього процесу, та сприяє формування освіченої особистості нашого часу.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Диагностика и формирование креативности у детей в процессе учебной деятельности / под ред. Г. В. Ожигановой // Психол. журнал № 2. – 2001. – Т. 22. – С. 75-85.
2. Іваненко О.А. Музична мозаїка. Експериментальна програма з музичного виховання для учнів підготовчих груп початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів / О.А.Іваненко. – Київ, 2013. – 46 с.
3. Барб-Галль Ф. Як розмовляти з дітьми про мистецтво / Ф. Барб- Галль. - Видавництво: Видавництво Старого Лева, 2016. – 176 с.